

Kwaliteitscyclus vwe

Samen cyclisch werken aan
de kwaliteit en opbrengsten van
voor- en vroegschoolse educatie

Inhoud

	Inleiding	3
1	Achtergrond	4
	Vve: landelijke kaders maar ook veel lokale inkleuring	4
	Toezicht op gemeenten door de Inspectie	5
	De relatie tot de gemeentelijke beleidscyclus	5
	Een kwaliteitscyclus rond de resultaatafspraken	6
2	De kwaliteitscyclus vve nader uitgelegd	7
	Wat verstaan we onder een kwaliteitscyclus vve?	7
	Is een monitor hetzelfde als een kwaliteitscyclus?	7
	Een kerncyclus met daaronder subcyclussen	8
	Uitgangspunten bij de kwaliteitscyclus	9
3	De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus	10
	Plan: doelen stellen, afspraken en plannen maken	10
	Do: uitvoeren	12
	Check: resultaten meten en vergelijken met doelen	14
	Act: verbeteringen doorvoeren en bijstellen	15
	Voorbeeld van een kwaliteitscyclus	16
4	Aan de slag met de kwaliteitscyclus vve	17
5	Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's	19
	Kerncyclus en subcyclussen	19
	Kerncyclus	20
	Subcyclus 1: Doelgroep	21
	Subcyclus 2: Toeleiding en bereik	21
	Subcyclus 3: Toegankelijkheid van het aanbod	22
	Subcyclus 4: Kwaliteit van het aanbod	22
	Subcyclus 5: Doorgaande lijn en samenwerking voor- en vroegschool	23
	Subcyclus 6: Ondersteuning, zorg en begeleiding in de vve	24
	Subcyclus 7: Samenwerking met ouders	25
	Subcyclus 8: Ontwikkeling van kinderen (resultaatafspraken)	25
6	Voorbeeld van een kwaliteitscyclus vve	27
	Bijlage: Voorbeeld van (een onderdeel van) een uitvoeringsagenda	29

Inleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bewaken van een goede kwaliteit en uitvoering van het lokale beleid rond voor- en vroegschoolse educatie (vve). Een belangrijke basis om dit mogelijk te maken is het werken met een kwaliteitscyclus: het systematisch en cyclisch monitoren, evalueren en verbeteren van het beleid en de uitvoering.

Veel vraagstukken rond vve vragen een blik die verder reikt dan de eigen locatie en organisatie. Het gaat om gezamenlijke doelen en een gezamenlijke aanpak om die doelen te bereiken. Een belangrijke opbrengst van de kwaliteitscyclus is dan ook dat een lokale dialoog over vve ontstaat.

Het doel van deze handreiking is gemeenten en hun vve-partners te inspireren bij het vormgeven van een dergelijke kwaliteitscyclus. De handreiking laat zien:

- Wat een kwaliteitscyclus vve is en waarom die belangrijk is
- Uit welke onderdelen de kwaliteitscyclus bestaat
- Hoe je de kwaliteitscyclus koppelt aan de bredere beleidscyclus
- Welke stappen nodig zijn om de cyclus in te richten
- Wat de inhoud is van de kwaliteitscyclus

Een belangrijk uitgangspunt in deze handreiking is dat er geen one-size-fits-all aanpak is. Elke gemeente kiest een vorm die past bij de eigen situatie en context. Waar de ene gemeente al jarenlang meer datagestuurd en cyclisch werkt, is een andere gemeente daar nog onbekend mee. Net zoals er verschillen kunnen zijn in beschikbare tijd, middelen en expertise. Deze handreiking biedt dan ook vooral een denkkader om keuzes te maken bij het vormgeven van de kwaliteitscyclus.

1 Achtergrond

Dit eerste hoofdstuk schetst een beknopte achtergrond bij de kwaliteitscyclus vve. Wat zijn de wettelijke verplichtingen op dit vlak? Hoe kijkt de Inspectie naar het belang van de kwaliteitscyclus? Is een kwaliteitscyclus hetzelfde als een monitor? En hoe verhoudt de kwaliteitscyclus zich tot de resultaatafspraken?

Vve: landelijke kaders maar ook veel lokale inkleuring

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het vve-(en oab)-beleid en hebben hierin **wettelijke taken**:

Artikel 159 Wpo: Voldoende aanbod

Het college van burgemeester en wethouders draagt er zorg voor dat er voldoende voorzieningen in aantal en spreiding zijn waar kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal deel kunnen nemen aan voorschoolse educatie.

Artikel 160 Wpo: Jaarlijks overleg

Het college van burgemeester en wethouders voert ten minste jaarlijks overleg met de schoolbesturen voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs en de houders van kinderopvangorganisaties en draagt zorg voor het maken van afspraken over

1. Met het oog op zo groot mogelijke deelname aan voorschoolse educatie:
 - a. De gehanteerde doelgroepdefinitie,
 - b. De manier waarop kinderen worden toegeleid naar voor- en vroegschoolse educatie,
 - c. De organisatie van een doorlopende leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie
2. De resultaten van vroegschoolse educatie.

Naast bovenstaande punten is er op grond van de Wet Kinderopvang artikel 1.61 de verplichting voor gemeenten om **toezicht te houden op voorschoolse**

educatie. Dat laatste gebeurt in opdracht van de gemeenten door de GGD. De GGD toetst de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie, zoals vastgelegd in het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Het gaat dan bijvoorbeeld om de beroepskracht-kind ratio en scholing van het personeel. Ook kan de GGD op verzoek van de gemeente naar specifieke punten kijken, die bijvoorbeeld zijn vastgelegd in de subsidieafspraken met de kinderopvang of het gemeentelijke kwaliteitskader.

Ondanks deze wettelijke bepalingen hebben gemeenten veel ruimte om eigen beleid te ontwikkelen. In de loop der jaren is in elke gemeente dan ook eigen vve-beleid ontstaan, door onder andere verschillen in doelgroepdefinitie, het lokale kinderopvang- en onderwijsveld en de politieke situatie.

Toezicht op gemeenten door de Inspectie

Bij het toezicht op gemeenten gebruikt de Inspectie het Interbestuurlijk toezichtkader. De Inspectie zegt hierin het volgende: “*We sporen gemeenten aan om hun kwaliteitscyclus rondom de uitvoering van hun taken zo goed mogelijk in te richten, waarbij we de doelen van de wet centraal stellen*¹. We doen dit door als toezichthouder met de gemeenten in gesprek te gaan over de door hen gestelde doelen, de gemaakte afspraken, de daaruit voortvloeiende uitvoering en over de evaluatie van de uitkomsten. Een goede kwaliteitscyclus draagt namelijk bij aan het beter bereiken van de doelen van de wet.”

¹ De doelen van de wet zijn “het bestrijden van onderwijsachterstanden” en specifiek voor vve “doelgroepkinderen een betere start in groep 3 van de basisschool geven”.

Achtergrond

Naast het stimulerende toezicht om een goede kwaliteitscyclus in te richten gaat de Inspectie van het Onderwijs na of gemeenten voldoen aan hun wettelijke taken bij het onderwijsachterstandenbeleid (oab), waar ook vwe onder valt. Dit doet de Inspectie in eerste instantie via de uitvoering van een risicoanalyse met daarin de jaarlijkse verantwoording (vragenlijst die gemeenten invullen) als input. In de gesprekken die de gemeente met de Inspectie heeft komen de eventuele risico's op de uitvoering van de taken aan de orde. Indien hieruit volgt dat er sprake is van een complex risico dat niet snel is op te lossen, kan de Inspectie een onderzoek uitvoeren. Het onderzoek op gemeenteniveau leidt tot een rapport dat, na hoor en wederhoor, openbaar wordt gemaakt.

Het doel van het stimulerende toezicht van de inspectie is vooraf ervoor zorgen dat waarborgen achteraf zo min mogelijk nodig is.

Hoewel er geen wettelijke verplichting is om het vwe-beleid op gemeentelijk niveau systematisch te monitoren en evalueren is dit uiteraard wel wenselijk. In vwe wordt door alle partners fors geïnvesteerd: met financiële middelen, maar ook met tijd en energie. De kwaliteitscyclus draagt bij aan het doelmatig en efficiënt inzetten hiervan.

De relatie tot de gemeentelijke beleidscyclus

Gemeenten hebben een gemeentelijke beleidscyclus, meestal gekoppeld aan de collegeperiode van vier jaar. Het college stelt bij de start haar doelen vast in het collegeprogramma of collegeakkoord en gedurende de collegeperiode is de wethouder verantwoordelijk voor de uitvoering en het behalen van de doelen in dit meerjarenplan. De wethouder informeert het college en de gemeenteraad regelmatig over de voortgang. Het college legt verantwoording af aan de raad.

Achtergrond

Ook de planvorming rond vve en oab kent in veel gemeenten een beleidscyclus van vier jaar. Dit is vaak dezelfde periode als die van het college, maar dit hoeft niet. Voor zo'n vierjaarlijkse periode worden meestal specifieke doelen voor vve geformuleerd, bijvoorbeeld op bereik, kwaliteit en resultaten van vve. Deze doelen worden vaak samen met de vve-partners gemaakt en vastgelegd in een convenant, lokale educatieve agenda of een vve- of oab-plan, waarbij ook (werk)afspraken worden gemaakt over hoe deze doelen te bereiken.

Door op de vve-thema's te monitoren en evalueren wordt zichtbaar in hoeverre de doelen behaald worden. Zo kan het monitoren van de spreiding van doelgroepkinderen laten zien in welke wijken extra vve-plekken nodig zijn, en kan het volgen van de ontwikkeling van kinderen inzicht geven in de effectiviteit van de aanpak.

De uitkomsten van de kwaliteitscyclus voeden vervolgens de gemeentelijke beleidscyclus. Ze bieden de wethouder en gemeenteraad actuele informatie over de voortgang op beleidsdoelen en vormen zo een middel om gericht te sturen op het beleid.

Een kwaliteitscyclus rond de resultaatafspraken

In tegenstelling tot de voorschoolse educatie, zijn er in de wet geen specifieke kwaliteitseisen t.a.v. de uitvoering van voorschoolse educatie opgenomen, zoals bepalingen over groepsgrootte of beroepskracht-kind ratio.² In 2006 is met de invoering van de lumpsum-bekostiging van het primair onderwijs en de knip in vve de verantwoordelijkheid voor de voorschoolse educatie bij gemeenten weggehaald en bij de schoolbesturen neergelegd. Om onderlinge afstemming te bevorderen in verband met 'lokale en bovenschoolse problematiek' is in 2011 in de wet opgenomen dat

gemeenten en schoolbesturen afspraken moeten maken over de resultaten van voorschoolse educatie bij kinderen.

Deze wettelijke verplichting tot resultaatafspraken³ is voor een deel van de gemeenten een belangrijke aanleiding geweest om samen met de vve-partners met een kwaliteitscyclus aan de slag te gaan. Zij hebben met elkaar doelen gesteld over de ontwikkelingsresultaten van vve-kinderen en zijn deze doelen gaan monitoren. Dit is een uitdagende opdracht, die lang niet altijd structureel is ingebed. Op plekken waar monitoring en evaluatie wel meer een vast onderdeel van de manier van werken is, ervaren partners vaak veel meerwaarde. Een belangrijke succesfactor in de resultaatafspraken is volgens de Inspectie de inbedding van de resultaatafspraken in de bredere beleidscyclus. In deze handreiking laten we zien hoe een gemeente dat kan doen.

² In het toezichtkader van de Inspectie zijn wel meer algemene bepalingen over onderwijskwaliteit opgenomen, o.a. dat het onderwijs doelgericht en planmatig moet zijn, dat scholen moeten werken aan taal, reken- en sociale vaardigheden en dat de kwaliteit van het onderwijs systematisch moet worden bewaakt en verbeterd. In de Wpo staat dat scholen verplicht zijn extra ondersteuning te bieden aan leerlingen die een risico lopen op een onderwijsachterstand (Wpo artikel 9).

³ Wpo artikel 160.

2

De kwaliteitscyclus vve nader uitgelegd

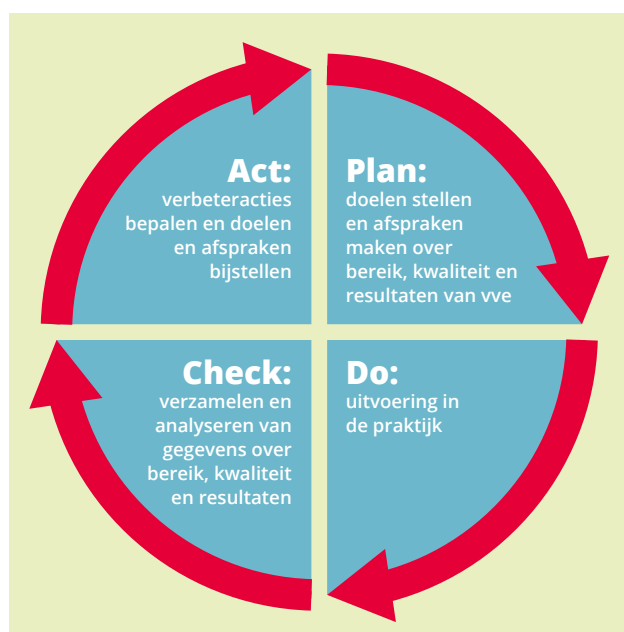
In dit hoofdstuk leggen we uit wat een kwaliteitscyclus vve is en uit welke onderdelen deze bestaat. Ook noemen we een aantal uitgangspunten die helpend zijn bij voor het vormgeven van een effectieve kwaliteitscyclus.

Wat verstaan we onder een kwaliteitscyclus vve?

Onder een kwaliteitscyclus vve verstaan we in deze handreiking een systematische en cyclische aanpak waarmee de gemeente samen met de betrokken partners de uitvoering, kwaliteit en opbrengsten van de voor- en vroegschoolse educatie volgt, evalueert en verbetert.

Een bekende variant van een kwaliteitscyclus is de PDCA-cyclus: Plan-Do-Check-Act van Deming. Door de cyclus voortdurend te herhalen, ontstaat een systematische manier van werken waarmee stap voor stap beleid en uitvoering verbeteren.

Afbeelding 1. De PDCA-cyclus toegepast op vve-beleid

Doelen staan centraal

In een kwaliteitscyclus staan doelen centraal. Doelen kunnen geformuleerd zijn als opbrengsten of resultaten (bijvoorbeeld: 100% bereik van de doelgroep), maar ook op het proces of de uitvoering (bijvoorbeeld: kinderopvang koppelt geplaatste kinderen terug aan JGZ).

Is een monitor hetzelfde als een kwaliteitscyclus?

Er zijn gemeenten die hun vve-beleid en oab of specifieke onderdelen daarvan monitoren. Met monitoren bedoelen we het systematisch en liefst periodiek verzamelen van kwantitatieve dan wel kwalitatieve gegevens om zicht op de uitvoering en opbrengsten te krijgen.

Een monitor kan op verschillende manieren vorm krijgen, bijvoorbeeld met vragenlijsten, interviews, zelfevaluaties of externe kwaliteitsmetingen. Veelvoorkomende activiteiten zijn het monitoren van de resultaatafspraken en het monitoren van deelname en bereik samen met JGZ en/of met digitale tools als de Peutermonitor of de VVE monitor van Dimensional Insight.

Monitoring vormt de kern van de Check-fase in de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act). Door gegevens te verzamelen wordt nagegaan in hoeverre de plannen (Plan) en de uitvoering (Do) leiden tot de gewenste resultaten, en waar verbetering of bijsturing nodig is (Act).

De kwaliteitscyclus vve nader uitgelegd

In deze handreiking zien we monitoring als een *voorwaardelijk* aspect van de gemeentelijke kwaliteitscyclus, maar niet als synoniem daarvan. We pleiten voor een inbedding van monitoring in een bredere kwaliteitscyclus van doelen stellen, uitvoeren en evalueren. Deze cyclus sluit idealiter aan op de jaarlijkse beleids- en overlegmomenten binnen de gemeente, zoals college- of raadsvergaderingen, de LEA en de vve-werkgroep, zodat monitoring en de kwaliteitscyclus niet op zichzelf staan maar direct verbonden zijn met beleidsontwikkeling en uitvoering (de gemeentelijke beleidscyclus).

Een kerncyclus met daaronder subcyclussen

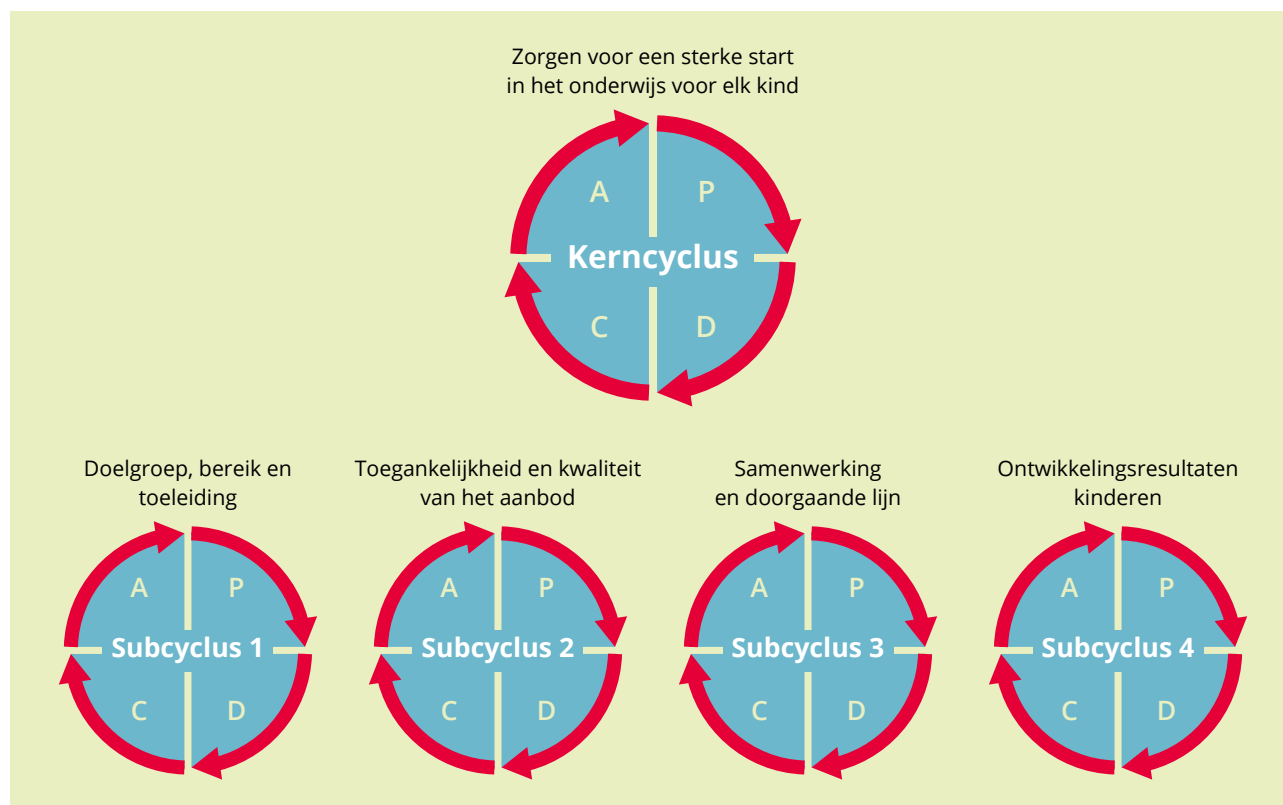
Een volledige kwaliteitscyclus vve bestrijkt het gehele vve-beleid en alle afspraken die daarin zijn gemaakt – van indicering en toeleiding tot en met de vroegschoolse educatie. Binnen deze cyclus onderscheiden we een **kerncyclus** en daaronder verschillende **subcyclussen**

voor afzonderlijke thema's. Dit onderscheid helpt om zowel het totaaloverzicht te behouden als gericht te werken aan specifieke onderdelen van het beleid.

In de **kerncyclus** gaat het om de reflectie op het hoofddoel van vve, namelijk het verbeteren van de start van doelgroepkinderen in groep 3. De vraag is hoe de gemeente binnen de lokale context dit landelijke doel van vve kan bereiken. Omdat iedere gemeente een andere context heeft kunnen de onderliggende doelen om het hoofddoel te bereiken ook verschillend zijn.

De **subcyclussen** richten zich op thema's als bereik en toeleiding, de doorgaande lijn en resultaatafspraken. Bij elke subcyclus horen eigen doelen, zodat per thema systematisch kan worden gemonitord, geëvalueerd en verbeterd.

Afbeelding 2. Voorbeeld van een kerncyclus met daaronder subcyclussen op deelonderwerpen

De kwaliteitscyclus vve nader uitgelegd

In hoofdstuk 5 is uitgewerkt welke doelen en inhoudelijke vragen binnen de verschillende cyclussen aan bod kunnen komen.

Uitgangspunten bij de kwaliteitscyclus

Idealiter staan in de kwaliteitscyclus de volgende punten centraal:

De kwaliteitscyclus:

- is een **gezamenlijke verantwoordelijkheid**: hoewel het logisch is dat de gemeente een regierol pakt, gezien haar wettelijke taken en haar rol als verbindende schakel tussen de partijen, is het helpend als de cyclus als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de vve-partners wordt gevoeld.
- levert relevante informatie op voor alle partijen en op **meerdere niveaus**, van bestuur tot werkvloer.
- is ingebed in **de bredere beleidscyclus van de gemeente**, zoals het collegeprogramma, de LEA en het OAB-plan.
- sluit aan bij de **beleidscyclus van betrokken partners**. Denk bijvoorbeeld aan een logische samenhang met subsidieverantwoording van kinderopvangorganisaties of aan een koppeling met de jaarcyclus van scholen.⁴
- houdt verband met de **financiële kaders van de gemeente**. De omvang van de financiële middelen bepaalt in alle fasen en met name in de plan en act fase de speelruimte.
- heeft een **goede balans tussen uitvoerbaarheid** (belasting voor de verschillende partijen) **en de inhoudelijke opbrengsten**, wat betekent dat soms scherpe keuzes gemaakt moeten worden, bijvoorbeeld rondom de monitoring.

- heeft expliciete aandacht voor de **dialogoog**. Dat wil zeggen: partners gaan met elkaar in gesprek, belichten vanuit verschillende perspectieven het probleem, reageren op elkaar en leren van elkaar. Daardoor ontstaat een rijk en gedeeld beeld. De dialoog biedt bovendien ruimte voor het verhaal en de context achter de data: partners kunnen kwalitatieve inzichten, ervaringen en observaties inbrengen die helpen om de cijfers te duiden en betekenis te geven. Zo worden data niet als verantwoording gezien, maar als vertrekpunt voor gezamenlijke reflectie en verbetering. Een kwaliteitsdialoog draagt zo bij aan **betrokkenheid, eigenaarschap en onderlinge samenwerking** tussen de partners.

⁴ Scholen maken bijvoorbeeld vaak in maart de jaarplannen voor het komend schooljaar.

3

De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus

In dit hoofdstuk werken we de stappen van de kwaliteitscyclus uit (Plan-Do-Check-Act). Iedere gemeente richt de kwaliteitscyclus in passend bij de eigen lokale context, zoals beschikbare middelen, expertise, tijd en inhoudelijke prioriteiten. In de ene gemeente zal de kwaliteitscyclus als gevolg hiervan een intensiever karakter hebben dan in een andere gemeente.

We starten iedere stap van de kwaliteitscyclus met een inhoudelijke beschrijving van wat de stap inhoudt. We verhelderen de stappen met voorbeelden uit de praktijk. We sluiten iedere stap af met een korte checklist van de verschillende acties.

Plan: doelen stellen, afspraken en plannen maken

Overkoepelend doel

In deze fase bepalen de vve-partners samen het overkoepelende doel van vve in de gemeente: aan welke gezamenlijke opdracht committeren de partners zich, en waar kunnen en willen ze elkaar op aanspreken?

Het vertrekpunt hiervoor zijn de landelijke doelen van het ministerie van OCW, die ook in de Wet primair onderwijs zijn opgenomen: **het verminderen van onderwijsachterstanden bij doelgroepkinderen** en het **zorgen voor een goede startpositie in groep 3**.

Het formuleren van een gedeeld hoofddoel is belangrijk, omdat er in de praktijk vaak verschillende visies naast elkaar bestaan over gelijke kansen, onderwijsachterstanden en de bedoeling van vve. Is vve primair bedoeld om taalachterstanden te verkleinen, of gaat het breder om de totale ontwikkeling van jonge kinderen? En betekent gelijke kansen dat ieder kind dezelfde ondersteuning krijgt, of juist dat er ongelijk behandeld mag worden?

Door deze vragen expliciet te bespreken met de partners, bijvoorbeeld in een vve-werkgroep of LEA-overleg, ontstaat een gedeeld referentiekader dat richting geeft aan het lokale vve-beleid en de samenwerking tussen partners.

De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus

Wie zijn de vve-partners?

De **gemeente** werkt in haar vve-beleid samen met verschillende partners, waarbij GGD, kinderopvang en onderwijs de belangrijkste zijn.

Daarnaast zijn er **partijen die ook rondom het jonge kind actief** zijn en mogelijk op specifieke thema's een gesprekspartner zijn. Denk bijvoorbeeld aan de bibliotheek, de Voorlees Express, het samenwerkingsverband PO en welzijns- en zorgorganisaties. We geven hieronder korte toelichting op twee veel voorkomende overleggen met de vve-partners: De LEA en de vve-werkgroep.

LEA: overleg op bestuurlijk niveau, met vertegenwoordiging van kinderopvangorganisaties en schoolbesturen en soms ook GGD. Hier worden afspraken gemaakt op de thema's onderwijsachterstanden, inschrijving en toelating en integratie en segregatie. Vve is hierin één van de thema's.

Vve-werkgroep: hier wordt beleid vertaald naar praktijk en wordt input geleverd voor nieuw beleid. De werkgroep bestaat doorgaans uit vertegenwoordigers van GGD, kinderopvang en onderwijs. Het bevat een combinatie van mensen die voldoende weten hoe het er in de praktijk aan toe gaat, maar ook boven eigen praktijk en belangen uit kunnen stijgen. Dit zijn bijvoorbeeld beleidsmedewerkers van een schoolbestuur, intern begeleider van een school met hoge schoolweging, een kwaliteitsmedewerker of coach van een kinderopvangorganisatie.

Overkoepelend doel vertalen naar thema's en concrete afspraken

Vervolgens is het een belangrijke stap om de overkoepelende doelen concreter te maken binnen een aantal **inhoudelijke thema's**, bijvoorbeeld bereik, toegankelijkheid, kwaliteit van het aanbod, doorgaande lijn en resultaten.

Binnen deze thema's formuleren de gemeente en de partners vervolgens gezamenlijk concrete, bij voorkeur meetbare doelen en afspraken, die bijdragen aan het bereiken van het overkoepelende doel. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen:

- **Resultaten of opbrengsten** – *het wat*: welke effecten willen we bereiken?
- **Uitvoering of inspanningen** – *het hoe*: wat gaat iedere partner daarvoor doen?

Voorbeelden van thematische doelen zijn:

- **Bereik en toeleiding**
 - *Opbrengst/resultaat*: alle kinderen met een indicatie nemen deel aan voorschoolse educatie (100% bereik)
 - *Uitvoering/inspanning*: alle kinderopvanglocaties verzorgen JGZ een terugkoppeling van geplaatste vve-kinderen
- **Doorgaande lijn**
 - *Opbrengst/resultaat*: voor alle vve-kinderen vindt een warme overdracht plaats
 - *Uitvoering/inspanning*: alle locaties gebruiken bij de warme overdracht het gemeentelijk overdrachtsformulier

! TIP Heb in deze fase al aandacht voor de meetbaarheid van doelen: hoe kunnen jullie met elkaar de voortgang van doelen meten? Welke informatie is nodig en hoe kan deze aangeleverd worden? Het helpt hierbij om te denken in termen als "alle kinderen", "alle locaties", "alle scholen", "alle leerkrachten".

In hoofdstuk 5 zijn voor elk van de inhoudelijke thema's suggesties voor hoofddoelen en subdoelen uitgewerkt.

Doelen blijven in beweging

De start van een beleidsperiode is een logisch moment om met de partners de nieuwe beleidsprioriteiten en doelen vast te stellen. Maar dit is niet het enige moment: ook tussentijds kunnen afspraken worden gemaakt of bijgesteld.

De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus

Dit is immers de kern van **cyclisch werken**: doelen, afspraken en resultaten worden regelmatig geëvalueerd, besproken en waar nodig aangepast. Zo blijft de vve-aanpak aansluiten bij nieuwe inzichten, lokale ontwikkelingen en de behoeften van kinderen en gezinnen.

Financiële ruimte

Het is verstandig om al in deze fase het financiële kader en de bijbehorende speelruimte op een rijtje te hebben en met partners te delen. Hoe veel middelen zijn dit jaar beschikbaar en welke ontwikkeling verwacht daarin je in de komende jaren? Dit is bepalend voor de omvang van de ambities. Er is niets zo vervelend als later terug te moeten komen op eerder gemaakte beloften.

TIP Op de GOAB-website is een [format](#) voor een beleidsplan te vinden. Ook hebben veel gemeenten hun eigen beleidsplan online staan.

Do: uitvoeren

In deze fase staat de uitvoering van plannen en afspraken door gemeente en vve-partners centraal. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol: ze stimuleert, verbindt en bewaakt de voortgang van de uitvoering.

Als gemeente kun je sturen op de uitvoering door afspraken met partners vast te leggen, bijvoorbeeld in:

- **subsidievoorwaarden** voor voorschoolse educatie,
- een **convenant** of **samenwerkingsovereenkomst**,
- een **kwaliteitskader** of **vve-handboek**.

De kunst is om hierbij een goede balans te vinden tussen vrijheid voor de uitvoerende partners en sturing op kwaliteit en resultaten. Belangrijk is dat afspraken altijd met input van het veld tot stand komen zodat de uitvoerders zich eigenaar voelen van wat gezamenlijk is afgesproken.

Checklist: wat hoort bij de Plan-fase?

Onderdeel	Check
Er is een actueel OAB- of vve-beleidsplan vastgesteld.	
De partners hebben gesproken over hun onderliggende visie op gelijke kansen, onderwijsachterstanden en de bedoeling van vve.	
Het beleidsplan bevat een helder hoofddoel, gedeeld door alle partners, in lijn met de landelijke vve-doelen (gelijke kansen, verminderen onderwijsachterstanden, goede start in groep 3).	
Er zijn thema's geformuleerd (zoals bereik, kwaliteit, doorgaande lijn, resultaten), met bijbehorende doelen.	
Per thema zijn afspraken gemaakt over resultaten (wat willen we bereiken?) en uitvoering (hoe doen we dat?).	
Er is nagedacht over hoe de voortgang op de doelen gemeten wordt en welke informatie daarvoor nodig is.	

De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus

Voorbeeld

In een gemeente hebben gemeente en vve-partners samen een kwaliteitshandboek vve opgesteld, met daarin een gezamenlijke visie en per thema concrete uitvoeringsafspraken ("Zo werken wij in de gemeente X aan vve"). Het Utrechts Kwaliteitskader (UKK) is een voorbeeld van hoe uitvoering, kwaliteitsbewaking en samenwerking structureel zijn geborgd.

Een zinvol onderdeel van deze fase is het maken van een **uitvoeringsagenda**. Hierin worden de afspraken uit de Plan-fase vertaald naar concrete acties, met een duidelijke planning, verantwoordelijken, en wijze van voortgangsbewaking. De uitvoeringsagenda vormt zo het werkdocument dat richting geeft aan de uitvoering gedurende het jaar of de hele beleidsperiode. Een voorbeeld van een uitvoeringsagenda is te vinden in de bijlage.

De uitvoering krijgt verder vorm via een goed georganiseerde **samenwerkingsstructuur**. Zo kan de gemeente de voortgang volgen en samen met de partners tijdig signaleren waar bijsturing nodig is.

Dat kan bijvoorbeeld door:

- regelmatige overlegmomenten met de werkgroep, bij voorkeur drie tot vier keer per jaar;
- thematische (tijdelijke) werkgroepen, bijvoorbeeld voor doorgaande lijn of ouderbetrokkenheid;
- een LEA waarin vve regelmatig wordt geagendeerd;
- werkbezoeken of intervisie bij uitvoerende partners;
- frequent onderling contact tussen beleidsmedewerker, GGD, vve-aanbieders en scholen.

Al deze vormen van afstemming dragen bij aan betrokkenheid, gezamenlijke verantwoordelijkheid en continue verbetering.

Checklist: wat hoort bij de Do-fase?

Onderdeel	Check
Er is een vaste vve-werkgroep met vertegenwoordigers van gemeente, GGD, kinderopvang en onderwijs.	
De werkgroep komt minimaal drie keer per jaar bijeen.	
De agenda dekt alle relevante thema's (bereik, kwaliteit, doorgaande lijn, resultaten, ouderbetrokkenheid).	
Vve is regelmatig onderwerp van gesprek binnen de LEA.	
Waar nodig zijn tijdelijke werkgroepen actief voor specifieke onderwerpen.	
Er is frequent contact tussen de uitvoerende partners (werkbezoeken, intervisie, telefonisch overleg).	
Er is een uitvoeringsagenda met acties, verantwoordelijken en planning.	
Uitvoeringsafspraken zijn vastgelegd in subsidievoorwaarden, convenant, kwaliteitskader of handboek.	
Partners hebben actief meegedacht over de afspraken en werkwijze.	
De gemeente volgt structureel de voortgang van de uitvoering (via overleggen, rapportages of monitoring).	

De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus

Check: resultaten meten en vergelijken met doelen

In deze fase staat het **monitoren van de voortgang** centraal. Gemeente en partners kijken samen hoe de uitvoering verloopt, of gemaakte afspraken worden nagekomen en welke resultaten zijn bereikt.

Monitoring vormt de kern van de Check-fase in de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act). Aan de hand van de gegevens van de monitor valt te bepalen of het beleid en de uitvoering daadwerkelijk bijdragen aan het bereiken van de gestelde doelen en waar bijsturing nodig is.

Hierin is het belangrijk dat procesevaluatie en prestatie evaluatie onderscheiden worden. Wanneer afspraken niet zijn nagekomen, of het proces niet is uitgevoerd zoals vooraf afgesproken dan beïnvloedt dat ook de opbrengsten of resultaten.

Het monitoren kan op verschillende manieren worden ingericht, afhankelijk van de lokale ambities en beschikbare gegevens:

- gericht op één of enkele kernthema's (bijv. bereik of doorgaande lijn) of op het geheel van het vve-beleid;
- eenmalig per beleidsperiode, jaarlijks of doorlopend gedurende het jaar;
- vooral gericht op opbrengsten en resultaten (zoals bereik en deelname), of ook op proces en samenwerking;

- vooral op gemeentelijk niveau of juist ook op uitvoeringsniveau (bijvoorbeeld de kwaliteit op locaties).
- alleen kwantitatieve gegevens (zoals deelnamecijfers, opbrengstmetingen) of een combinatie met kwalitatieve inzichten (zoals ervaringen van professionals of ouders).

In hoofdstuk 5 'Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's' vind je per thema onderwerpen om te bespreken, input voor de monitor en vragen voor de kwaliteitsdialog.

Voorbeeld: het werken vanuit ambities

De gemeente Dordrecht voert al enkele jaren met de vve- en oab-partners een "Dordtse Onderwijs-monitor" uit om de voortgang van de doelen uit de Dordtse onderwijsvisie te monitoren. Bij de start zijn op een aantal kernthema's **ambities** geformuleerd, die jaarlijks worden gemonitord door gegevens op te halen bij de verschillende partners. Het gaat dan bijvoorbeeld om bereikcijfers bij JGZ, een vragenlijst voor de scholen en openbare data van CBS en DUO. Doordat de monitor al meerdere jaren plaatsvindt, hebben de partners inzicht in de voortgang op deze ambities. De monitor wordt jaarlijks besproken met bestuurders. De (door) ontwikkeling van de monitor is belegd bij een stuurgroep, met daarin beleidsmedewerkers uit kinderopvang en onderwijs, die de resultaten vertalen naar de eigen organisatie.

Checklist: wat hoort bij de Check-fase?

Onderdeel	Check
Er is een plan of overzicht waarin staat wat er gemonitord wordt, hoe vaak, door wie en met welke instrumenten.	
Er is aandacht voor kwalitatieve informatie (gesprekken, interviews, zelfevaluaties).	
Er wordt jaarlijks een overzicht opgesteld van de belangrijkste bevindingen.	
Monitoringresultaten worden gedeeld en besproken in de vve-werkgroep en LEA.	
De resultaten worden expliciet gekoppeld aan de beleidsdoelen uit de Plan-fase.	

De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus

Act: verbeteringen doorvoeren en bijstellen

In deze fase wordt de input uit de Check-fase gebruikt om doelen, afspraken en werkwijzen bij te stellen.

De kernvraag is: *Wat kan er beter in het beleid en de uitvoering, en wie kan daar wat in betekenen?*

Dit gebeurt idealiter in een **kwaliteitsdialoog** met de betrokken partijen: de bestuurders (bijvoorbeeld in de LEA), beleidsmedewerkers en uitvoerende partners (bijvoorbeeld in de vve-werkgroep). Samen bespreken zij de uitkomsten van monitoring:

- Herkennen we de resultaten en signalen uit de data?
- Wat zeggen deze bevindingen over onze manier van werken?
- Wat willen we behouden, wat moeten we verbeteren?
- Welke nieuwe afspraken of acties zijn nodig om onze doelen te bereiken?

Zo'n dialoog biedt ruimte voor het verhaal achter de cijfers: partners brengen hun ervaringen, context en inzichten in, waardoor de cijfers betekenis krijgen en gedragen besluiten kunnen worden genomen. Het verdient aanbeveling om de gemaakte afspraken vast te leggen en zichtbaar te maken, bijvoorbeeld door het kwaliteitshandboek of de uitvoeringsagenda als **levend document** te gebruiken. Op die manier wordt verbetering structureel onderdeel van het gemeentelijke vve-beleid.

Checklist: wat hoort bij de Act-fase?

Onderdeel	Check
De kwaliteitscyclus is vastgelegd in een jaarlijkse planning (met vaste momenten voor Plan-Do-Check-Act).	
Er vinden structureel evaluatiegesprekken of kwaliteitsdialogen plaats (bijv. in LEA en vve-werkgroep).	
Monitoringresultaten worden besproken met bestuurders, beleidsmedewerkers en uitvoerende partners.	
Er worden afspraken gemaakt over wat behouden en wat verbeterd moet worden.	
Deze afspraken worden vastgelegd, bijvoorbeeld in een kwaliteitshandboek of uitvoeringsagenda.	
Bevindingen en nieuwe afspraken worden gerapporteerd aan het college en de gemeenteraad.	
De gemeente bewaakt dat de cyclus jaarlijks wordt doorlopen en opnieuw start met nieuwe Plan-fase.	

De verschillende stappen van de kwaliteitscyclus

Voorbeeld van een kwaliteitscyclus

Hieronder volgt een voorbeeld van verschillende fases van de kwaliteitscyclus op het thema bereik.

→ Plan: doelen stellen, afspraken en plannen maken

Doelen en gemaakte afspraken in het vve-beleidsplan:

- 100% bereik van de vve-doelgroep
- JGZ en kinderopvang werken samen aan het toeleiden en registreren van geplaatste kinderen. De werkafspraken hiervoor zijn vastgelegd in een stroomschema. Voorbeelden van afspraken zijn dat JGZ altijd de verwijzing met de reden van indicatie deelt met de locatie en dat de locatie altijd een terugkoppeling aan JGZ geeft wanneer een kind met een indicatie bij hen is geplaatst.

→ Do: uitvoeren

In de subsidieregeling is nieuw opgenomen dat kinderopvang verplicht is geplaatste vve-kinderen te melden bij JGZ.

Ook is in het nieuwe ve-uurtarief een extra plusbedrag opgenomen, zodat ve-locaties meer tijd hebben voor het contact met JGZ.

Gedurende het jaar wordt de uitvoering besproken in de vve-werkgroep: lukt het om te werken volgens de gemaakte afspraken? Ook heeft de gemeente twee keer per jaar een evaluatiegesprek met JGZ.

→ Check: resultaten meten en vergelijken met doelen

Ieder kwartaal levert JGZ informatie aan over het aantal indicaties en het aantal geplaatste kinderen. Het bereik schommelt rond de 80%. Men is niet helemaal tevreden over het bereik. Er is geen goed zicht op de kinderen niet bereikt worden: wie zijn deze kinderen en waarom maken ouders deze keuze?

Uit een vragenlijst die is afgenomen onder ve-locaties blijkt dat 11 van de 15 locaties informatie ontvangen vanuit JGZ over de verwijzing en reden van indicering. Voor 12 van de 15 locaties geldt dat zij terugkoppelen aan JGZ wanneer kinderen zijn geplaatst.

Uit de kwaliteitsdialoog in de vve-werkgroep over deze cijfers blijkt dat de samenwerking met JGZ in de meeste gevallen goed verloopt en als prettig wordt ervaren. Verbetering wordt gezien door te gaan werken met vaste aanspreekpunten vanuit JGZ en vanuit de ve-locatie.

→ Act: verbeteringen doorvoeren en bijstellen

Een nieuwe afspraak om meer grip te krijgen op het bereik is dat JGZ de redenen voor non-bereik komend jaar gaat registreren en ieder kwartaal gaat delen met de vve-werkgroep.

Ook wordt afgesproken dat ve-locaties en scholen nadrukkelijker een signaalfunctie krijgen als zij gezinnen kennen die geen gebruik maken van voorschools aanbod, maar dat wel wenselijk is.

Verder wordt afgesproken dat JGZ en de ve-locaties een lijst met aanspreekpunten aanleggen en met elkaar delen.

Deze nieuwe afspraken worden vastgelegd in het vve-handboek en worden vanaf nu in de kwaliteitscyclus meegenomen. Dat betekent dat ze komend jaar gemonitord en geëvalueerd worden in de vve-werkgroep.

4

Aan de slag met de kwaliteitscyclus vve

Hoe kun je als gemeente (eerste) stappen zetten in het werken met een kwaliteitscyclus? Is dit nieuw voor jullie? Of werken jullie al in meer of mindere mate op een cyclische manier en wil je deze werkwijze verder doorontwikkelen?

In dit hoofdstuk werken we stapsgewijs uit op welke manier je een succesvolle kwaliteitscyclus kunt opbouwen en versterken. We bespreken het 'hoe'. In het volgende hoofdstuk staat het 'wat' centraal, dus de inhoud van de cyclus.

1. De juiste mensen aan tafel

- De gemeente neemt logischerwijs initiatief en voert regie, gezien haar wettelijke taken op het thema vve en haar rol als verbindende schakel tussen de partijen
- In veel gemeenten is de vve-werkgroep een logische plek om de kwaliteitscyclus aan te sturen: dat is immers het overleg waarin partners zowel beleid als uitvoering bespreken.
- Zorg dat daarin alle belangrijke partners vertegenwoordigd zijn: in ieder geval kinderopvang, onderwijs en jeugdgezondheidszorg.
- Tegelijkertijd: denk goed na over wie je aan tafel wilt hebben om inhoudelijk én efficiënt te kunnen overleggen en tot besluiten te komen. Misschien hoeft niet iedereen er (altijd) bij te zijn. Kies je bijvoorbeeld voor vertegenwoordiging van alleen de scholen met hoge weging? Laat je kleine vve-aanbieders gezamenlijk door één persoon vertegenwoordigen? En wie zijn in staat zijn om vanuit overstijgende blik naar de problematiek te kijken?
- Denk na of je ook collega's bij het inrichten van de kwaliteitscyclus wilt betrekken. Raakt de cyclus aan andere beleidsthema's? Is er een rol voor de wethouder in de kwaliteitscyclus?
- Mis je als gemeente tijd en/of expertise? Kijk of je ondersteuning kunt vinden bij collega's, vve-partners of een externe organisatie. In sommige gemeenten is bijvoorbeeld een vve-coördinator met deze coördinerende taken belast.

2. Met elkaar de kaders vaststellen

Bespreek met de vve-partners het belang en de kaders van de kwaliteitscyclus.

- Met welk doel willen jullie een kwaliteitscyclus vve? Wat willen jullie eruit halen?
Voorbeelden van doelen:
 - Het beleid meer systematisch evalueren en bijstellen
 - Vaker terugkijken voordat we vooruitkijken
 - Meer in gezamenlijkheid beslissingen nemen
- Hoe werken jullie nu met elkaar samen en wat zijn daarin sterke en minder sterke punten? Hoe maken jullie bijvoorbeeld keuzes voor de inzet van middelen of het opstarten / voortzetten van activiteiten?
- Welke invloed heeft gemeentelijk beleid en ketenpartnerbeleid op de vormgeving en uitvoering van de kwaliteitscyclus vve? Denk bijvoorbeeld aan de LEA, de systematiek rond subsidieaanvraag- en verantwoording of aan de jaarcyclus van scholen.
- Wat doen jullie nu al op het gebied van monitoring en evaluatie en hoe verhoudt zich dat tot de kwaliteitscyclus? Bijv. monitoring van bereik/deelname, subsidieverantwoordingen, evaluatiegesprekken.
- Houd de uitvoeringslast van organisaties goed in de gaten: een kwaliteitscyclus vraagt extra werk (bijvoorbeeld aanleveren gegevens, de kwaliteitsdialog), maar kan mogelijk ook werk wegnemen (bijvoorbeeld evaluatiegesprekken kunnen gebundeld gevoerd worden).

! TIP Werk met elkaar vanuit een motto waar je steeds met elkaar naar terug kunt verwijzen, zoals "meten = weten = verbeteren".

Aan de slag met de kwaliteitscyclus vve

3. Inhoudelijke thema's van de kwaliteitscyclus vaststellen

- Bepaal in gezamenlijkheid de thema's en doelen van de kerncyclus en subcyclussen. Bestaande documenten waarin doelen en werkwijzen zijn vastgelegd kunnen hierbij input bieden, zoals een lokale educatieve agenda, vve-beleidsplan of subsidieregeling.
- Denk in deze fase ook na over de verbinding met aanpalende beleidsterreinen en samenwerkingspartners als de bibliotheek of zorgaanbieders.

! TIP Begin klein. Niet alle thema's hoeven tegelijkertijd opgepakt te worden. Kies één of twee thema's waarmee je het cyclische werken gaat uitproberen en breid daarna uit. "Indicering, bereik en toeleiding" kan een mooi eerste thema zijn om met elkaar op te pakken, omdat hierover vaak relatief eenvoudig gegevens beschikbaar zijn, bijvoorbeeld vanuit JGZ of een digitale monitortool. Denk ook goed na wie je per thema betreft bij het uitwerken van de kwaliteitscyclus. Richt bijvoorbeeld voor een thema een tijdelijke werkgroep op met de partners die in dit thema een rol hebben. Zo beperk je met elkaar de overlegtijd en vergroot je betrokkenheid en eigenaarschap.

4. De werkwijze vaststellen

- Op welke manier willen jullie de verschillende stappen van de kwaliteitscyclus (PDCA) vormgeven?
 - Hoe richt je het proces van doelen stellen – monitoren en evalueren in?
 - * Hanteer je een standaard werkwijze of model voor iedere cyclus, of ben je daarin flexibeler?
- Hoe zetten jullie de kwaliteitscyclus weg in de tijd?
 - Is er één moment in het jaar waarop je bij de vve-partners monitorgegevens ophaalt of spreid je dit over het jaar?
 - Organiseer je één jaarlijks evaluatiemoment (bijv. een grote kwaliteitsdialoog met bestuurders en vve-werkgroep) waarop alle thema's besproken worden? Of kies je voor een jaarplanning, waarbij de thema's verspreid over het jaar in de vve-werkgroep aan bod komen?
- Hoe leg je de werkwijze van de kwaliteitscyclus vast? Is dit bijvoorbeeld onderdeel van het vve-handboek of het kwaliteitskader?

In hoofdstuk 6 is ter inspiratie een voorbeeld van een kwaliteitscyclus uitgewerkt waarin is gekozen voor een jaarcyclus die doorlopen wordt met de vve-werkgroep en waarbij de monitorgegevens niet in één keer, maar voor iedere bijeenkomst worden verzameld.

5

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

In dit hoofdstuk staat de inhoud van de kwaliteitscyclus centraal. We geven een overzicht van de verschillende subcyclussen en laten zien hoe deze logisch samenhangen met de kerncyclus.

Vervolgens geven we voor de kerncyclus en de verschillende subcyclussen voorbeelden van de invulling van de kwaliteitscyclus.

Kerncyclus en subcyclussen

De kerncyclus en subcyclussen hangen op een logische manier met elkaar samen. De subcyclussen zijn nodig om het hoofddoel van het beleid dat in de kerncyclus is beschreven te bereiken.

kern te kunnen beschrijven hebben we gekozen om de subcyclussen op te splitsen in relatief kleine thema's, maar deze kunnen uiteraard worden samengevoegd. Denk bijvoorbeeld aan gecombineerde thema's als "doelgroep, toeleiding en bereik" en "toegankelijkheid en kwaliteit van het aanbod".

Hieronder beschrijven we het hoofddoel van de kerncyclus en de subcyclussen. Om de thema's bij de

Het hoofddoel van de kerncyclus en de subcyclussen

	Hoofddoel
Kerncyclus	Een goede start op school en in groep 3 voor alle kinderen in de gemeente
Subcyclussen	
1. Doelgroep	Er is zicht op de vve-doelgroep in de gemeente
2. Toeleiding en bereik	Alle kinderen uit de doelgroep maken gebruik van het aanbod
3. Toegankelijkheid van het aanbod	Het aanbod is toegankelijk
4. Kwaliteit van het aanbod	Het aanbod is van goede kwaliteit
5. Doorgaande lijn en samenwerking voor- en vroegschool	Kinderen ervaren een soepele overgang tussen voor- en vroegschool en het aanbod sluit op elkaar aan
6. Extra zorg en ondersteuning	Voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben is passend aanbod beschikbaar
7. Samenwerking met ouders	Er is zicht op de ouderpopulatie en interventies worden hier op afgestemd
8. Ontwikkeling van kinderen (resultaatafspraken)	Alle vve-kinderen hebben in de voor- en vroegschoolse periode voldoende ontwikkeling doorgemaakt om een goede start in groep 3 te maken

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

Hieronder werken we voor de kerncyclus en de verschillende subcyclussen in meer detail uit welke doelen, onderwerpen, monitorgegevens en vragen voor de kwaliteitsdialoog bij dit thema horen.

Kerncyclus

In de kerncyclus gebeuren twee dingen:

1. De bijdrage van alle subthema's aan het hoofddoel wordt onderzocht. Behalen we het hoofddoel? Zo nee, waar liggen kansen om het hoofddoel beter te bereiken? Welke thema's en onderdelen lopen goed, waar moet extra aandacht naar toe?
2. Daarnaast gaat in de kerncyclus aandacht uit naar het grote plaatje: hoe ziet de lokale context eruit, waar liggen kansen en uitdagingen? Hoe hebben we de regie, verantwoordelijkheden, samenwerking en overlegstructuur op het thema vve met elkaar ingeregeld? In hoeverre werken we systematisch en cyclisch aan kwaliteit van ons beleid en de uitvoering?

Het resultaat van het doorlopen van de kerncyclus is dat er goed en actueel zicht is op de stand van zaken van het vve-beleid en de uitvoering daarvan. Een zinvolle manier om deze stand van zaken vast te leggen is bijvoorbeeld in een uitvoeringsagenda, waarin op de subthema's staat beschreven wat de stand van zaken is in het behalen van de doelen, met daaraan gekoppeld de gewenste verbeterrichting en zo concreet mogelijke acties, geprioriteerd en weggezet in de tijd (zie voorbeeld in de bijlage). In een cyclische manier van werken vormen deze verbeteracties de nieuwe doelen, die vervolgens uitgevoerd, gemonitord en geëvalueerd gaan worden en weer leiden tot nieuwe doelen.

Hoofddoel

Een goede start op school en in groep 3 voor alle kinderen in de gemeente

Voorbeelden van subdoelen

- Er is zicht op de lokale context en de kansen en uitdagingen die zich daarin voordoen
- Er is een gezamenlijke missie of ambitie opgesteld die laat zien naar welk (hoofd)doel de partners met elkaar streven
- Binnen de gemeente wordt op een effectieve manier met elkaar samengewerkt op het thema vve
- Er is zicht op de stand van zaken van het vve-beleid, en de uitvoering en opbrengsten daarvan
- Er zijn concrete verbeteracties vastgesteld, bijvoorbeeld in een uitvoeringsagenda
- Er wordt een kwaliteitscyclus doorlopen, waarin op een systematische en cyclische manier aan het beleid wordt gewerkt

Input voor het monitoren en evalueren

- Opbrengsten uit de resultaatafspraken monitor
- Opbrengsten uit een vve-/oab-monitor
- Opbrengsten uit de subcyclussen
- Beleidsstukken, zoals vve-/oab-plan en uitvoeringsagenda
- Evaluatiegesprekken met vve-partners
- Subsidie-verantwoordingen

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Hoe is de huidige lokale situatie, welke kansen en uitdagingen signaleren we?
- Hoe staan we ervoor in het bereiken van ons hoofddoel (een goede start in groep 3)?
- Aan welke knoppen kunnen we draaien om ons hoofddoel beter te bereiken? Op welke subthema's is actie vereist?
- Welke concrete verbeteracties zijn nodig en kunnen we deze prioriteren in de tijd?
- Hoe evalueren we onze samenwerking? Is regie, verantwoordelijkheid, samenwerking en overleg goed ingeregeld?
- Hoe nemen we besluiten met elkaar? Zijn de besluiten die we nemen voldoende onderbouwd? Werken we cyclisch en is monitoring en evaluatie een vast onderdeel van onze manier van werken?

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

Subcyclus 1: Doelgroep

Onderwerpen

Doelgroepdefinitie, indicatiestelling, omvang en kenmerken doelgroep

Hoofddoel

Er is zicht op de vve-doelgroep in de gemeente

Voorbeelden van subdoelen

- Er zijn duidelijke afspraken over welke kinderen in de gemeente tot de doelgroep van vve behoren (doelgroepdefinitie)
- Er zijn duidelijke afspraken over de wijze van indicatiestelling door JGZ en er wordt volgens deze afspraken gewerkt
- Er is inzicht in de doelgroep: aantallen, spreiding, reden van indicatiestelling, achtergrondkenmerken van kind en gezin

Input voor het monitoren en evalueren

- Cijfers JGZ:
 - aantal indicaties
 - redenen indicatie
- Onderwijsachterstandendashboard CBS⁵
- Gesprekken met JGZ en kinderopvang

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Komen de indicatiecijfers van de JGZ (enigszins) overeen met de aantallen verwachte doelgroepeuters vanuit het Onderwijsachterstandendashboard CBS?
- Hoe ontwikkelen de indicatiecijfers van de JGZ zich (in de afgelopen vijf jaar)?
- Hoe is de spreiding van doelgroepkinderen over de gemeente en over de locaties? Wat valt op?
- Wat is de ervaring van de (voor)scholen met de instromende ve-geïndiceerde-kinderen? Komen deze overeen met de gezamenlijk gestelde doelgroepcriteria? Kunnen jullie deze kinderen een passend aanbod bieden?

Subcyclus 2: Toeleiding en bereik

Onderwerpen

Toeleidingsprocedure, toeleidingsactiviteiten, bereik, non-bereik, deelname en gebruik (startleeftijd, aantal uren)

Hoofddoel

Alle kinderen uit de doelgroep maken gebruik van het aanbod

Voorbeelden van subdoelen

- Er zijn duidelijke afspraken over de toeleiding naar voorschoolse educatie en er wordt volgens deze afspraken gewerkt
- Alle kinderen die tot de doelgroep behoren maken gebruik van voorschoolse educatie (100% bereik)
- Alle kinderen maken 960 uur gebruik, d.w.z. starten op tijd en maken gebruik van het volledige aanbod (16 uur per week)
- Er is zicht op (redenen van) non-bereik en op uren deelname (later starten, afwezigheid)

Input voor het monitoren en evalueren

- Bereik- en deelnamecijfers (JGZ, kinderopvang, digitale tool zoals Peutermonitor)
- Redenen voor non-bereik (JGZ)
- Contractafspraken met JGZ
- Subsidieverantwoordingen van kinderopvang
- Gesprekken met JGZ en kinderopvang

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Komen de indicatiecijfers van de JGZ overeen met het aantal geplaatste vve-kinderen? Zijn daarin verschillen tussen wijken?
- Wat zijn redenen voor non-bereik?
- Wat zijn redenen voor een kleinere urenafname van ve-aanbod of no show?
- Zijn er maatregelen mogelijk om deelname te verhogen?

⁵ <https://dashboards.cbs.nl/v5/onderwijsachterstanden/>

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

Subcyclus 3: Toegankelijkheid van het aanbod

Onderwerpen

Aantal en spreiding ve-plaatsen, koppeling voor- en vroegscholen, subsidieafspraken

Hoofddoel

Het aanbod is toegankelijk

Voorbeelden van subdoelen

- Er zijn voldoende voorschoolse voorzieningen in aantal en spreiding
- Het aanbod is betaalbaar voor ouders van alle inkomensgroepen
- Het aanbod is beschikbaar en bruikbaar voor alle ouders, ook voor bijvoorbeeld werkende ouders of voor ouders met andere (culturele) achtergrond
- Het aanbod is begrijpelijk: er is voor ouders duidelijke informatie en communicatie over vve
- Er zijn passende subsidieafspraken met de kinderopvangaanbieders, en de afspraken dragen bij aan een toegankelijk en betaalbaar voorschools stelsel in de gemeente
- Er is voldoende aanbod van voorschoolse educatie in de gemeente

Input voor het monitoren en evalueren

- Aantal indicaties JGZ (aantal benodigde kindplaatsen)
- [Onderwijsachterstandendashboard CBS](#)
- [Landelijk Register Kinderopvang \(LRK\)](#)
- [Achterstandsscores per school](#)
- Subsidieregeling voorschoolse educatie
- Gesprekken met JGZ, kinderopvang en eventueel ouders

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Hoe verhoudt het aantal indicaties zich tot het aantal beschikbare kindplaatsen in de gemeente?
- Hoe zijn de locaties verspreid over de gemeente? Zitten zij op plekken waar achterstanden het grootst zijn?

- Hebben scholen met de grootste achterstand voorschoolse educatie in huis?
- Houden we in ons aanbod voldoende rekening met werkende ouders en ouders met een andere culturele achtergrond, bijvoorbeeld door vve in de dagopvang te bieden?
- Welke informatie over vve is er voor ouders? Is deze begrijpelijk en duidelijk? Is dit voldoende of is er meer nodig?
- Zijn de subsidieafspraken met kinderopvangaanbieders nog actueel en passend?

Subcyclus 4: Kwaliteit van het aanbod

Onderwerpen

Pedagogische en educatieve kwaliteit, professionalisering en coaching, randvoorwaarden

Hoofddoel

Het aanbod is van goede kwaliteit

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

Voorbeelden van subdoelen

- Het voorschools aanbod voldoet aan wettelijke kwaliteitseisen (toezicht en handhaving)
- Er is zicht op de kwaliteit van het aanbod in de voor- en vroegschoolse periode en wat nodig is om dit aanbod verder te versterken
- Er is gerichte inzet op het versterken van de pedagogisch- educatieve kwaliteit
- De pedagogisch beleidsmedewerker wordt effectief ingezet in het verhogen van de kwaliteit

Input voor het monitoren en evalueren

- Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie
- Kwaliteitskader Inspectie van het Onderwijs
- Indien beschikbaar: Kwaliteitskader eigen gemeente⁶
- Inspectierapporten GGD (voorschool)
- Inspectierapporten Inspectie van het Onderwijs (vroegschool)
- Monitorgegevens kwaliteit (o.b.v. kwaliteitskader)
 - Observatie instrumenten
 - Zelfevaluatie checklists
 - Locatiebezoeken
 - Kwaliteitsmetingen
 - Gesprekken met kinderopvang en -scholen
 - Intervisiemomenten met coaches
- Subsidieaanvraag en verantwoording voorscholen
 - Vve-programma
 - Uitwerking doelgericht en ontwikkelingsstimulerend handelen
 - Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach
- Gesprekken met kinderopvang en onderwijs

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Hoe wordt het aanbod afgestemd op de populatie?
- Is het aanbod kwalitatief passend voor de doelgroep?
- Wat gaat er goed in de kwaliteit? En hoe borgen we dit?
- Wat zijn nog ontwikkelpunten? En wat is nodig om hieraan te werken?

- Welke randvoorwaarden zijn noodzakelijk voor het bieden van voldoende kwaliteit?
- Wat is er in gezamenlijkheid nodig aan professionalisering, intervisie of uitwisseling?

Subcyclus 5: Doorgaande lijn en samenwerking voor- en vroegschool

Onderwerpen

Warme overdracht, overdrachtsformulier, doorgaande lijn, inhoudelijke samenwerking

Hoofddoel

Kinderen ervaren een soepele overgang tussen voor- en vroegschool en het aanbod sluit op elkaar aan

Voorbeelden van subdoelen

- Alle vve-kinderen worden warm overgedragen naar de basisschool
- Alle vve-kinderen (en ouders) ervaren een zachte landing op school
- Kinderopvang en onderwijs hebben formeel en informeel contact met elkaar op het thema vve
- Kinderopvang en onderwijs realiseren een inhoudelijke en pedagogische doorgaande lijn: er is een logische samenhang en opbouw in het aanbod

Input voor het monitoren en evalueren

- Afspraken over warme overdracht en overdrachtsformulier
- Vve-/oab-monitor (bijv. aantal warme overdrachten en tevredenheid, intensiteit van samenwerking en op welke domeinen)
- Kwaliteitskaart Doorgaande lijn
- Gesprekken met kinderopvang en scholen
- Subsidieverantwoording vve-locaties en/of scholen

⁶ In Utrecht is er bijvoorbeeld een Utrecht Kwaliteits Kader: <https://www.nuvoorlaterutrecht.nl/>

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Hoe verloopt de warme overdracht? Vindt deze plaats volgens de gemaakte afspraken?
- Hoe tevreden is men met de warme overdracht?
- Is er een passend overdrachtsformulier?
- Hoe vergaat het de kinderen die de overstap hebben gemaakt de eerste periode op de basisschool?
- Hoe ziet het proces en de samenwerking rondom de doorgaande lijn eruit?
- Wat is nodig aan afspraken om hierin te verbeteren?
- Op welke vlakken is al een stevige doorgaande lijn gerealiseerd en waarin nog niet? Zijn hierin verschillen tussen locaties?
- Waar willen we ons het komende jaar voor inzetten? En wat vinden we (voor nu) minder belangrijk?

Subcyclus 6: Ondersteuning, zorg en begeleiding in de vve

Onderwerpen

Visie op inclusieve kinderopvang, ondersteuningsbehoeften van kinderen en organisaties, zorgstructuur, beschikbaar ondersteuningsaanbod

Hoofddoel

Voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben is passend aanbod beschikbaar

Voorbeelden van subdoelen

- De ondersteuningsbehoeften van kinderen en ouders zijn in beeld
- De ervaren uitdagingen die professionals en organisaties ervaren zijn in beeld
- Er is een gezamenlijke visie op inclusieve kinderopvang en vve
- Er is een duidelijke zorg- en ondersteuningsstructuur voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben
- Voor alle kinderen die dat nodig hebben is passend aanbod beschikbaar

Input voor het monitoren en evalueren

- Beleidsdocumenten
- Gegevens van het samenwerkingsverband, bijvoorbeeld over aantal kinderen dat naar speciaal (basis) onderwijs gaat
- Cijfers kinderopvang van aantal/aandeel kinderen met ve waarbij ondersteuning van een externe partij is ingezet
- Cijfers JGZ aantal cases ve waarbij betrokkenheid van JGZ is geweest, anders dan toeleiding
- Cijfers kinderopvang over aantal kinderen met extra ondersteuningsbehoefte en type ondersteuningsbehoefte
- Gesprekken met betrokkenen: JGZ, kinderopvang, scholen, jeugdhulp, wijkteam, andere zorgaanbieders
- Handreiking "Op weg naar inclusieve kinderopvang" en samenwerkingsgids "Een stevige pedagogische basis"

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Hoe groot is de groep kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte en in hoeverre zijn er overeenkomsten met de vve-doelgroep?
- Zien we toe- of afname in deze groep? Zo ja, wat zou de reden kunnen zijn? Neem hierbij ervaringen van kinderen, ouders en pedagogisch professionals mee.
- Hoe zijn kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte verspreid over kinderopvangorganisaties en -locaties in de gemeente?
- Is het huidige aanbod voldoende en passend bij de vragen en ondersteuningsbehoeften van kinderen en hun ouders?
- Hoe evalueren organisaties de samenwerking?
- Wat is er nodig aan afspraken of overzicht om de extra ondersteuning, zorg en begeleiding van kinderen te verbeteren?

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

Subcyclus 7: Samenwerking met ouders

Onderwerpen

Ouderpopulatie, ouderbetrokkenheid, educatief partnerschap, ouderprogramma's, opvoedings- en andere vormen van ouderondersteuning

Hoofddoel

Er is zicht op de ouderpopulatie en interventies worden hier op afgestemd

Voorbeelden van subdoelen

- Er is zicht op de ouderpopulatie en de ondersteuningsbehoeften van ouders
- Er is bekend wat effectieve interventies voor deze ouders zijn
- Vve-ouders worden in voor- en vroegschool regelmatig geïnformeerd over en betrokken bij de ontwikkeling van hun kind
- Vve-ouders worden betrokken bij het aanbod op de groep
- Vve-ouders worden ondersteund in het bieden van ontwikkelingsstimulering in de thuissituatie
- Er zijn voor ouders duidelijke routes naar extra aanbod en ondersteuning in de gemeente, zoals bibliotheek, opvoedingsondersteuning of taallessen

Input voor het monitoren en evalueren

- Cijfers gemeente/CBS over ouders:
 - Aantallen
 - Gezinssamenstellingen
 - Migratieachtergrond
 - Thuis taal
 - Basisvaardigheden
 - Spreiding over gemeente
- Vve/oab monitor: uitgevoerde activiteiten, tevredenheid
- Overzicht aanbod voor ouders en opvoedondersteuning in gemeente (sociale kaart)
- Gesprekken met JGZ, kinderopvang en scholen: ervaringen van en met ouders

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Wat valt op in de ouderpopulatie? Welke ouders zien we terug bij de vve (en welke niet)? Wat is de kracht van ouders en waar zitten hun behoeften?
- Welke inzet op ouderbetrokkenheid werkt wel of niet, en voor welke ouders?
- Welke activiteiten worden ondernomen, voor welke leeftijdsgroepen? Zijn er witte vlekken of overlap in het aanbod?
- Wat is nodig om aan de behoeften van ouders te voldoen (denk bijv. aan materiaal, expertise, ondersteuning)?
- Hoe kunnen organisaties in de gemeente elkaar versterken in de samenwerking met ouders en wat is daar (concreet) voor nodig?
- Hoe verloopt de toeleiding naar ouderaanbod in de gemeente?

Subcyclus 8: Ontwikkeling van kinderen (resultaatafspraken)

De wettelijke verplichting tot het maken van resultaat-afspraken geldt alleen voor het onderwijs. Op veel plekken zien we dat de kinderopvangorganisaties zich ook committeren aan de resultaatafspraken, omdat opbrengsten van vve als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van voor- en vroegschool wordt gezien. Hieronder spreken we over scholen, maar daar kan dus ook voorscholen gelezen worden als dit in de gemeente van toepassing is.

Onderwerpen

Zicht op aantal en spreiding van doelgroepkinderen in de scholen, registratie van vve-indicatie, zicht op ontwikkelingsresultaten

Hoofddoel

Alle vve-kinderen (of een aanzienlijk deel daarvan) hebben in de voor- en vroegschoolse periode voldoende ontwikkeling doorgemaakt om een goede start in groep 3 te maken.

Inhoud van de kwaliteitscyclus op verschillende thema's

Voorbeelden van subdoelen

- Scholen registreren de vve-kinderen en hebben zicht op het aantal vve-kinderen.
- Er is zicht op de spreiding van vve-kinderen over de scholen.
- Scholen volgen systematisch de ontwikkeling van vve-kinderen.
- Scholen hebben zicht op de ontwikkelingsresultaten van de vve-kinderen eind groep 2.
- Scholen weten wat nodig is voor vve-kinderen om een goede start in groep 3 te laten maken.
- Gemeente en scholen zijn met elkaar in gesprek over de opbrengsten van vve bij de kinderen.

Input voor het monitoren en evalueren

- Vve-/oab-monitor
 - Naar welke scholen stromen vve-peuters uit? (voorscholen)
 - Hoeveel kinderen met een vve-indicatie zitten er in groep 1 en 2? (vroegscholen)
 - In hoeverre hebben vve-kinderen in de voor- en de vroegschool ontwikkeling doorgeemaakt? (resultaatafsprakenmonitor)

Bespreken tijdens de kwaliteitsdialoog

- Wat valt op in de spreiding van vve-kinderen over de scholen?
- Zijn de vve-kinderen goed in beeld op alle scholen?
- Zijn de kinderen voldoende voorbereid op groep 1 en groep 3? Hoe komt dit?
- Welke doelen worden overwegend wel en niet behaald? Hoe komt dat?
- Zien we verschillen in ontwikkeling tussen bepaalde ontwikkelingsdomeinen?
- Herkent de vroegschool de uitkomsten vanuit de voorschool?
- Met welk ontwikkelingsniveau kwamen de kinderen binnen in de voorschool?
- Wat betekenen deze uitkomsten voor ons aanbod in groep 1 en 2? En voor het aanbod in groep 3?

6

Voorbeeld van een kwaliteitscyclus vve

In een gemeente hebben de vve-partners met elkaar een jaarplanning gemaakt. Ieder kwartaal vindt er een vve-overleg plaats waarin 1 of 2 thema's centraal staan. Voor ieder thema zijn een aantal kernvragen geformuleerd, die de vve-partners in het overleg met elkaar bespreken. Daarbij is een lijstje gemaakt van gegevens die nodig zijn om het thema zinvol met elkaar te kunnen bespreken. De afspraak is dat de vve-partners deze informatie vooraf verzamelen en mee naar de bijeenkomst nemen. De gemeente treedt op als gespreksleider en zorgt dat na ieder overleg het kwaliteitshandboek vve wordt aangevuld met nieuwe afspraken.

→ Werkgroep maart

Thema: Doelgroep, indicering en toeleiding, toegankelijkheid, beschikbaarheid en spreiding van vve-plekken

Vooraf te verzamelen informatie:

- Huidige doelgroepdefinitie
- Bereikcijfers JGZ (inclusief redenen voor indicatie, redenen voor non-bereik)
- Cijfers uit Peutermonitor (gemeente)
- LRK-gegevens: op welke plekken zitten ve-locaties (spreiding over wijken, koppeling aan scholen, wel/niet in kinderdagopvang) (gemeente)
- Ervaringen met doelgroepdefinitie en toeleiding (ve-locaties en JGZ)
- Gegevens onderwijsdashboard CBS

Kernvragen:

- Komen de cijfers van de JGZ (enigszins) overeen met de verwachten aantallen CBS?
- Hoe is het bereik? Zien we verschillen tussen wijken?
- Wat zijn redenen voor non-bereik? Zijn er maatregelen mogelijk om het bereik te verhogen?
- Nemen kinderen het volledige aanbod af? Starten zij op tijd, maken zij voldoende uren? Zijn er maatregelen nodig of mogelijk om gebruik te verhogen?
- Wat is de ervaring van de voorscholen met de instromende vve-kinderen? Komen deze overeen met de gezamenlijk gestelde doelgroepcriteria? Kunnen jullie deze kinderen een passend aanbod bieden? Moet de doelgroepdefinitie aangepast worden?

→ Werkgroep juni

Thema: vve-kwaliteit op voorscholen en scholen

Vooraf te verzamelen informatie:

- Voorschoolse locaties en scholen vullen een korte checklist in met de activiteiten/maatregelen die zijn inzetten, bijv. of zij gebruik maken een vve-programma, hoe zij werken aan woordenschat, hoe de formatie is, of er ruimte is voor tutoring en hoe zij de coach en ib'er inzetten voor kwaliteitszorg
- Gemeente verzamelt informatie uit de subsidieverantwoordingen/jaarverslagen van het voorgaande jaar
- Leden uit de vve-werkgroep halen bij de achterban informatie op over succesfactoren en evt. verbeterpunten wat betreft vve-aanbod
- Een keer per vijf jaar vindt een auditronde door een extern bureau plaats

Kernvragen:

- Is men tevreden over kwaliteit van het aanbod? Waar zitten verbeterpunten? Waar zitten mogelijkheden om van elkaar te leren?
- Hoe wordt het aanbod afgestemd op de populatie? Lukt het om alle kinderen te bedienen?
- Wat is er komend jaar nodig om kwaliteit te versterken?
- Wat is er in gezamenlijkheid nodig aan professionalisering, intervisie of uitwisseling?

Voorbeeld van een kwaliteitscyclus vve

→ Werkgroep september

Thema: Resultaatafspraken

Vooraf te verzamelen informatie:

- Voorscholen en scholen leveren informatie aan over het aantal vve-kinderen op hun locatie
- Daarnaast geven zij van een lijst van tien cruciale ontwikkeldoelen aan in hoeverre hoe de vve-kinderen die zijn uitgestroomd naar groep 3 deze doelen beheersen (merendeel van de kinderen wel, ongeveer de helft, merendeel van de kinderen niet)
- Vertegenwoordigers uit de vve-werkgroep halen bij achterban op hoe start op school en start in groep 3 door de betrokken professionals wordt ervaren

Kernvragen:

- Hoe staat het met de ontwikkeling van de vve-kinderen? In hoeverre behalen zij de einddoelen peuter en kleuter? Zien we verschillen tussen verschillende ontwikkelingsdomeinen/doelen?
- Hoe wordt de start van kinderen op school ervaren? Zijn zij klaar voor school en is school klaar voor deze kinderen? En hoe zit met de start in groep 3?
- Wat betekent deze analyse voor ons aanbod en de aansluiting tussen voorschool en vroegschool?

→ Werkgroep december

Thema: Doorgaande lijn en samenwerking met ouders

Vooraf te verzamelen informatie:

- De tien voorschoolse locaties en tien scholen met de zwaarste populatie vullen ieder jaar een kwaliteitskaart doorgaande lijn in, die inzicht geeft hoe de samenwerking vorm en inhoud krijgt
- De partners gaan 1 x per twee jaar met elkaar op locatieniveau in gesprek over de inhoudelijke en pedagogisch-didactische doorgaande lijn. Gespreksaantekeningen worden mee naar de bijeenkomst genomen.
- De sociale kaart van de gemeente, met daarin alle ouderinitiatieven van verschillende organisaties wordt vooraf gedeeld met de partners en gevraagd kritisch te bekijken
- De gemeente verzamelt informatie over veranderingen in de ouderpopulatie, bijv. bekend uit CBS-data, maar bijv. ook komt AZC of arbeidsmigranten is relevant

Kernvragen:

- Hoe wordt de warme overdracht ervaren? Worden de gemaakte afspraken nageleefd? Zijn er nieuwe afspraken nodig?
- Wat zijn de sterke en verbeterpunten in de doorgaande lijn? Zijn er nieuwe afspraken nodig? Wat zijn concrete punten die we dit jaar anders gaan doen of gaan uitproberen?
- Hoe ziet het educatief partnerschap er momenteel uit op de locaties en in de gemeente? Is er iets nieuws of anders nodig, bijvoorbeeld omdat de ouderpopulatie verandert? Zijn er wensen om zaken in gezamenlijk op te pakken of af te spreken?

Voorbeeld van (een onderdeel van) een uitvoeringsagenda

Thema	Actie	Doel: Wat willen we bereiken?	Act: Wat gaan we hiervoor doen?	Check: Wanneer zijn we tevreden?	Wie heeft de regie?	Wie helpen mee?	Start vanaf	Status
Doelgroep en bereik	1. Sturing op bereik en non-bereik	We willen van elk kind met een indicatie weten of geplaatst is en zo nee, waarom niet.	We onderzoeken de aanschaf van een digitaal monitor-instrument.	Eind 2026 hebben we cijfermatig inzicht in bereik en non-bereik.	Gemeente	JGZ en ve-aanbieders	Q1 2025	Afgerond
	2. Toeleiding ve	We willen dat alle ve-ouders bij de hand worden genomen in de toeleiding naar een ve-locatie.	We maken nieuwe afspraken over ieders rol in de toeleiding.	Eind 2025 zijn de toeleidingsafspraken vastgelegd op papier.	JGZ (en gemeente)	Vve-beleidsgroep	Q3 2025	Mee bezig
	3. Doelgroepdefinitie	We willen dat alle kinderen voor wie ve nodig en passend is geïndiceerd worden, rekening houdend met de financiële kaders van de gemeente.	Evalueren en indien nodig aanpassen doelgroepdefinitie.	Medio 2026 is de doelgroepdefinitie vastgelegd op papier.	Gemeente en JGZ	Vve-beleidsgroep	Q1 2026	Mee bezig
	4. Intensiveren samenwerking JGZ en kinderopvang	We willen dat er vroegtijdig wordt samengewerkt rondom het jonge kind.	JGZ sluit roulerend aan bij kind-besprekingen op alle ve-locaties	In 2026 heeft JGZ bij alle ve-locaties minimaal twee keer aangesloten bij de kindbesprekingen.	JGZ	Ve-aanbieders	Start Q3 2025	Open
Toegankelijkheid en kwaliteit van het aanbod	5. Verkenning ve in dagopvang	We willen het bereik onder ve-kinderen van werkende ouders vergroten.	Verkennen of aanbod combinatie ve en dagopvang voor kinderen met ve indicatie financieel mogelijk is.	Eind 2026 weten we of we hier verder werk van gaan maken.	Gemeente	Ve-aanbieders	Start Q3 2026	Nog niet gestart

Voorbeeld van (een onderdeel van) een uitvoeringsagenda

Thema	Actie	Doel: Wat willen we bereiken?	Act: Wat gaan we hiervoor doen?	Check: Wanneer zijn we tevreden?	Wie heeft de regie?	Wie helpen mee?	Start vanaf	Status
Doorgaande lijn	6. Opstellen regels warme overdracht	We willen dat voor ieder ve-kind een warme overdracht naar school plaatsvindt.	Gemeentelijke afspraken maken over warme overdracht (wie, wanneer, hoe).	Medio 2027 zijn de nieuwe afspraken vastgelegd en vanaf schooljaar 27-28 wordt volgens deze afspraken gewerkt.	Gemeente	Ve-aanbieders en scholen	Q1 2027	Nog niet gestart
Zorg en begeleiding	7. Verkenning opzetten plusgroep	We willen een dekkend aanbod voor alle peuters, ook voor wie een reguliere ve-groep niet passend is (of gemaakt kan worden).	We onderzoeken het opzetten van een plusgroep in samenwerking met jeugdzorg.	Medio 2027 hebben we verschillende scenario's voor het plusaanbod uitgewerkt.	Gemeente en regionale project-leider jonge kind	Vve-beleidsgroep en samenwerkingsverband	Q1 2027	Nog niet gestart
Ouders	8. Afstemmen ouderaanbod	We willen dat het voor ouders van peuters en kleuters én voor professionals duidelijk is welk aanbod in de gemeente beschikbaar is op het gebied van (opvoedings) ondersteuning	Er worden nu ouderbijeenkomsten op meerdere thema's door meerdere partners georganiseerd. We gaan inzicht en samenhang in aanbod, thematiek en organisatie verkennen.	Medio 2026 is een overzicht voor ouders en professionals beschikbaar.	Gemeente	Vve-beleidsgroep, welzijnspartners, bibliotheek	Q2 2026	Nog niet gestart

Colofon

Titel **Kwaliteitscyclus vve** | Samen cyclisch werken aan de kwaliteit en opbrengsten van voor- en vroegschoolse educatie

Auteur **Karin Vander Heyden en Iris Wierdsma (Sardes)**
Wendy de Geus en Marco Zuidam (Oberon)

Datum **Februari 2026**

Project **GOAB-traject**

Deze handreiking is een uitgave van het GOAB-Ondersteuningstraject voor gemeenten en aanbieders van Voorschoolse Educatie uitgevoerd door Oberon, Sardes, de CED-Groep en de brancheorganisaties SWN, BMK en BK in opdracht van het ministerie van OCW.

